

SVAR FRA VENSTRE –Spørsmål fra LO til politiske partier i forbindelse med Stortingetsvalget

1. Videreføre dagens sykelønnsordning med full lønn under sykdom fra dag én av sykeperioden for alle arbeidstakere, uavhengig av stillingsstørrelse?

Sykefravær kan være en stor belastning både for dem som er syke og for samfunnet. Norge har verdens mest generøse sykelønnsordning og verdens høyeste sykefravær. Derfor vil vi se på muligheter for en moderat egenandel i sykelønnsordningen. Samtidig vil vi vurdere å redusere arbeidsgiverperioden mot at arbeidsgiver betaler en liten andel etter at den er over.

Langtidsfravær

Vi ønsker et system der alle blir behandlet mest mulig likt. Derfor vil vi utrede muligheter for jevnere satser på tvers av ulike ytelser, som arbeidsavklaringspenger og sykelønn. Dermed blir insentivene til å få langtidssyke tilbake i arbeid bedre, både fra arbeidsgivers og arbeidstakers side.

Å forkorte arbeidsgiver perioden mens man samtidig vurderer å la arbeidsgiver betale en liten andel etter at den er over gir arbeidsgiver et sterkere incentiv for å medvirke til at arbeidstaker kommer tilbake til jobb. Samtidig som arbeidsgivere får en lavere kostnad ved korttidsfravær hos ansatte.

Egenandel

Nordmenn har verdens høyeste sykefravær. I 2020 kostet dette i underkant av 70 milliarder for bedrifter og det offentlige. Det gjør at vi mener det er nødvendig å se på nye virkemidler. Å vurdere en moderat egenandel er et av disse virkemidlene. Innsatsen handler også om som å intensivere innsats og ressurser for å få ned sykefravær og sørge for hjelp og støtte til arbeidsgiver og arbeidstaker for at flest mulig skal kunne stå i og komme tilbake til jobb så raskt som mulig.

2. Gjeninnføre feriepengetillegget for arbeidsledige og permitterte som en varig ordning?

Nei, ferietillegget ble avviklet fordi hovedmålet med dagpenger ved arbeidsledighet er å sikre reelt arbeidssøkende en inntekt mens de søker ny jobb. Grunnprinsippet i dagpengeordningen er at dagpengemottakerne skal være reelle arbeidssøkere, dvs. aktive arbeidssøkere og disponible for arbeid. Ingen vil være

lenger på dagpenger enn nødvendig, og ordningen skal hjelpe folk tilbake i arbeid så fort som mulig.

3. Gi personer på Arbeidsavklaringspenger (AAP) rett til forlengelse inntil de er ferdig avklart av NAV eller helsevesenet?

Vi ønsker en hverdag der alle skal få lik behandling i møte med NAV. Vi trenger bedre overgang mellom sykepenger og arbeidsavklaring. Vi ønsker derfor at langtidssykemeldte skal starte med aktivitetsplan. Slik sikrer vi at oppfølging gjennom sykemeldingsperioden kan bli en start på arbeidsavklaringsperioden.

4. Innføre opptjening av tjenstepensjon (OTP) fra første krone fra 1. januar 2022?

Venstre mener er det viktig at det stimuleres til privat pensjonssparing og at ordningene knyttet til obligatorisk tjenstepensjon (OTP) styrkes. Vi vil derfor innføre rett til å opptjene pensjon fra første krone både i offentlig og privat sektor og gradvis øke minste innskuddsprosent i foretakspensjonsordningene til fire prosent.

5. Øke statens bidrag til spleiselaget ved innføring av en ny, mer rettferdig og forutsigbar AFP-ordning?

Nei, Hvis AFP skal videreføres bør det være som en ren avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver uten statlig bidrag. Vi vil derfor avvikle det statlige bidraget til AFP. Vi mener avtalefestet pensjon (AFP) har en urettferdig utforming. AFP har gått fra å være en målrettet ordning som skulle treffe sliterne i arbeidslivet til å bli en generell tilleggspensjon for fagorganiserte og arbeidstakere over 62 år som har tariffavtale og hvor staten tar minst en tredjedel av kostnadene.

AFP gir rettigheter for drøyt halvparten av oss, men delfinansieres av alle arbeidstakere med flere milliarder hvert år over statsbudsjettet. Dette er urettferdig og feil bruk av det offentlige penger.

6. Redusere maksprisen i barnehagene?

Ja, Venstre vil at alle barn skal ha mulighet til å gå i barnehage uavhengig av familiens økonomi. Da er redusert foreldrebetaling et viktig virkemiddel. Vi har fått gjennomslag for gratis kjernetid i barnehagen for familier med dårlig råd. Nå vil vi sørge for gratis heldagsplass for familier med dårlig råd i barnehagen.

7. Innføre gratis kjernetid i SFO over hele landet?

Ja, Venstre i regjering har fått gjennomslag for gratis kjernetid i barnehagen for familier med dårlig råd. Nå vil vi sørge for gratis heldagsplass for familier med dårlig råd, både i barnehage og SFO/AKS.

8. Reversere kuttene i brillestøtte for barn?

Alle som har behov for briller til forebygging/behandling av sjeling og alle med alvorlige synsfeil skal få dekket utgifter til briller.

9. Gå imot konkurranseutsetting og privatisering av offentlige velferdstjenester?

Nei, Venstre mener det er kvaliteten på tjenestene som er avgjørende, både når den leveres av offentlig sektor selv og i samarbeid med private eller ideelle aktører.

10. Begrense adgangen til å ta ut profitt på velferdstjenester?

Nei, Venstre mener det er kvaliteten på tjenestene som er avgjørende, både når den leveres av offentlig sektor selv og i samarbeid med private eller ideelle aktører.

11. Avvikle ordningen med nøytral moms for helseforetakene?

Nei

12. Stille krav om at offentlig ansatte som konkurranseutsettes skal få beholde jobben med minst like gode lønns-, pensjons- og arbeidsbetingelser?

Nei, lønns og arbeidsbetingelser er regulert av trepartssamarbeidet.

13. Opprettholde det statlige eierskapet minst på dagens nivå, herunder opprettholde dagens eierskap til Statskog, Equinor, Statnett og Statkraft?

Nei

14. Stanse salgene av Statskogs eiendommer?

Nei

15. Gå imot OPS (offentlig-privat samarbeid) ved utbygging av vei, jernbane, sykehus og andre store infrastrukturutbygginger?

Nei

16. Gå imot konkurranseutsetting av jernbanestrekninger i Norge?

Nei

17. Stanse frislippet i drosjenæringen?

Nei

18. Øke pendlerfradraget?

Nei

19. Innføre *Norgesmodellen for et seriøst arbeidsliv*, og gjennom dette sikre at det ved alle offentlige innkjøp skal stilles krav blant annet om bruk av fagarbeidere, lærlinger og ryddige lønns- og arbeidsvilkår?

Norgesmodellen er et valgkamputspill fra AP for å gi oss et mindre fleksibelt arbeidsmarked der færre får muligheten til å prøve seg i arbeidslivet. Venstre støtter ikke forslaget.

20. Utvide solidaransvaret til også å gjelde byggherre?

Ja, mangel på informasjon er fortsatt en stor utfordring i møte med arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Forbrukerne må få mer informasjon slik at de kan unngå å engasjere useriøse aktører som bryter norske arbeidsvilkår.

21. Forby innleie som fortrenger faste ansettelse?

Nei, hovedregelen i norsk arbeidsliv skal være faste ansettelse, men innleie er et viktig supplement.

22. Fjerne den generelle adgangen til midlertidige ansettelse?

Vi vil stramme inn på hvor lenge det er mulig å være midlertidig ansatt i staten, slik vi gjorde i endringene av arbeidsmiljøloven for privat sektor.

23. Gjeninnføre ordningen med kollektiv søksmålsrett?

Nei

24. Forenkle dokumentasjonskravene for allmenngjøring?

Nei

25. Fjerne muligheten til å organisere seg bort fra arbeidsgiveransvaret?

Nei

26. Få lønnstyveri inn i straffeloven?

Det har vi allerede innført våren 2021.

27. Sørge for at arbeidstakere som lures eller presses til å opptre som selvstendige oppdragstakere også får beskyttelse av loven?

Venstre og regjeringen har allerede fått flertall for en endring av straffeloven som innebærer en egen straffebestemmelse for lønnstyveri, med en øvre strafferamme på 6 års fengsel.

28. Øke fagforeningsfradraget til minst det dobbelte?

Vi setter organisasjonsfriheten høyt og vil verne om den. Det er positivt at arbeidstakere og arbeidsgivere organiserer seg for å styrke egne interesser og samarbeider for å løse samfunnsutfordringer. Vi støtter opp om løsninger de tre partene er enige om, som et godt alternativ til offentlig regulering og kontroll. Vi mener organisasjonsfrihet er avgjørende og er opptatt av at arbeidstaker skal kunne organisere seg i den organisasjonen der de føler seg mest hjemme. Samtidig vil vi sikre grunnleggende rettigheter for alle i sitt yrkesliv, også for de som ikke er fagorganisert.

For å støtte opp under de som velger å organisere seg, vil vi opprettholde fagforeningsfradraget på dagens nivå.

29. Styrke retten til heltid og større stillinger i arbeidsmiljøloven?

Ja, Venstre vil gi flere muligheten til fast stilling. Vi vil ha mer fleksibilitet, men ikke på bekostning av tryggheten mange finner i faste stillinger.

Vi vil jobbe for å redusere ufrivillig deltidsarbeid, og at de som ønsker hele stillinger skal få det. Vi vil vurdere en oppmykning av reglene i arbeidsmiljøloven som gir rom for fleksibilitet, men sikre og forsterke arbeidstidsbestemmelser som støtter opp om hele faste stillinger.

30. Sikre at bare fagforeninger med innstillingsrett kan inngå avtale om de mest avvikende arbeidstidsordningene?

Nei

31. Forsvare søndagen som en annerledes dag ved å gå imot økt omfang av søndagsåpne butikker?

Nei, Venstre vil tillate søndagsåpne butikker.

32. Garantere læreplass til alle unge som velger fag- eller yrkesopplæring?

Statlig garanti om læreplass har liten eller ingen verdi uten å forbedre vilkårene for bedrifter som tar imot lærlinger. Venstre vil øke støtten til bedrifter som tar inn lærlinger i videre- og etterutdanning. Vi vil øke lærlingtilskuddet, fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger og øke rådgivningskompetansen til fylkeskommunene for opplæring og oppfølging av bedrifter som ønsker å ta imot lærlinger

33. Jobbe med partene for å etablere en reell rett til etter- og videreutdanning, blant annet gjennom å opprette et kompetansefond som skal finansiere tiltak i regi av arbeidslivet?

Ja, Venstre i regjering har styrket satsingen på etter og videreutdanning. Dette betyr ikke nødvendigvis at dette alltid skal gjennomføres i regi av partene i arbeidslivet i et kompetansefond.

34. Gå imot etableringen av nye privatskoler som undergraver fellesskolen?

Vi mener at det skal være rom for flere friskoler i Norge. Friskoler med viktige fagtilbud eller ulike pedagogiske opplegg gir mer mangfold og valgfrihet for elevene. I tillegg gir det viktig inspirasjon og utgjør et sterkt supplement til det offentlige skoleverket.

35. Gjennomføre en tannhelsereform som sikrer billigere tannhelsetjenester?

Ja, vi vil utvide støtten til nødvendig tannbehandling og forebygge dårlig tannhelse. Vi må sørge for gode tannhelsetjenester. Vi må forebygge dårlig tannhelse, og gi støtte til nødvendig behandling. Mennesker med sårbar økonomi må få støtte til tannbehandling. Venstre vil gjennomgå refusjonsordningene for å inkludere lavinntektsgrupper og innføre en høykostnadsbeskyttelse.

36. Innføre gratis tannbehandling for unge opp til 21 år? "

Ja, vi vil utvide støtten til nødvendig tannbehandling og forebygge dårlig tannhelse. Mennesker med sårbar økonomi må få støtte til tannbehandling. Venstre vil gjennomgå refusjonsordningene for å inkludere lavinntektsgrupper og innføre en høykostnadsbeskyttelse.

37. Gå imot økte egenandeler i helsevesenet?

Ja, Venstre i regjering har også vært med å ta initiativ til slå sammen tak for egenandel i helsevesenet. Stortinget har enstemmig vedtatt endringer i folketrygdloven som innebærer at dagens egenandelstak 1 og 2 slås sammen til ett

felles egenandelstak. Dermed blir det én ordning med frikort for helsetjenester etter folketrygdloven.

38. Øke formueskatten, slik at de som har mest bidrar mer?

Vi vil beholde en moderat formuesskatt for at de med store formuer fortsatt skal bidra til fellesskapet.

39. Iverksette tiltak for at lederlønningene i statlige etater og virksomheter, og selskaper der staten er majoritetseier, ikke skal øke mer enn den generelle lønnsveksten?

Venstre i regjering har vært med å sette ak for lederlønnsutviklingen i staten. For 2020 ble det satt et tak tilsvarende frontfagsrammen for det enkelte departementsområde, det vil si at lønnsøkningen for lederne i hvert område i snitt ikke skal være høyere enn lønnsøkningen for arbeidere i konkurranseutsatt industri.

40. Sikre et mer progressivt skattesystem som innebærer at de med midlere og lavere inntekter skal betale mindre skatt, mens de som tjener mer skal betale mer?

Ja, for at alle skal kunne leve liv i frihet, må vi ha et samfunn der skattebyrden oppleves som rettferdig. Vi vil innføre et nytt trinn i inntektsskatten for dem med høyest inntekt. Slik bidrar de som kan, litt mer til fellesskapet. De ekstra inntektene fra det øverste trinnet skal gå til å redusere skatt på arbeidsinntekt til de med lav og middels inntekt.

41. Støtte en tillitsreform i offentlig sektor som sikrer de ansatte økt faglig frihet og mindre måling og testing?

Ja, Venstre er opptatte av metodefrihet for eksempel hos lærerne, NAV og andre tjenesteområder i det offentlige.

42. Stoppe de årlige budsjettkuttene i driftsutgiftene til statlige virksomheter, de såkalte ABE-kuttene?

Nei, Venstre mener effektivisering og avbyråkratisering er viktig for innovasjon i offentlig sektor. ABE reformen er et av flere verktøy for å stimulere til mest mulig effektiv drift. Slik at mest mulig ressurser kan brukes til tjenesteleveranser til innbyggerne våre.

43. Styrke kommuneøkonomien ved å øke kommunenes frie inntekter?

Ja, Venstre er opptatt av gode lokale løsninger og ønsker at kommunenes skal ha nødvendig

44. Øke kulturens andel av statsbudsjettet til 1 prosent?

Venstre har i regjering økt satsingen på kultur, men vi vil ikke binde satsingen til et prosentmål som vil bety at vi må bruke mindre i krisetider og mer når økonomien går godt.

45. Utarbeide en konkret plan for å nå målet om å redusere klimagassutslippene med minst 55 prosent innen 2030.

Vi vil redusere klimagassutslippene med minst 55 prosent innen 2030, sammenlignet med 1990, og planlegge for å nå målet med nasjonale tiltak. I 2050 skal utslippene være redusert med minst 95% og Norge skal fjerne mer klimagass fra atmosfæren enn vi slipper ut.

46. Legge til rette for et hjemmemarked på havvind som er ambisiøst nok til at Norge kan ta en ledende posisjon innen flytende vindkraft?

Vindkraft er en viktig fornybar energikilde der Norge har særlig gode ressurser på land og til havs. Havvind gir store muligheter som vi vil satse videre på, men det er behov for offentlige midler i startfasen. Vindkraft kan også ha negative konsekvenser og må ikke komme i konflikt med viktige naturverdier. Utbyggingen må ta hensyn til natur, fiske, dyreliv og behovene til lokalbefolkningen, som må kompenseres. Vi ønsker at vindkraft skal skattlegges slik at kommunene får sin del av inntekten vindkraften genererer. På land må det være en plan for tilbakeføring av områdene til natur. Utbyggingen må ta hensyn til samiske interesser og lokaldemokratiet.

47. Samarbeide med arbeidslivets parter om en konkret plan for å styrke norsk eksport fra fastlandet med minst 50 prosent?

Venstre har i regjering lagt fram en eksporthandlingsplan med konkrete tiltak for øke norsk eksport som vi vil følge opp, og som henger sammen med regjeringens eksportstrategi.

48. Hente ut potensialet i en industriell satsing på karbonfangst- og lagring ved å realisere to fangstanlegg som kan styrke verdikjeden for utvikling av CCS og dermed utvikle ny fangstteknologi i flere industrisektorer?

Venstre vil spille på lag med industrien for å øke industriell bruk av nullutslippsteknologi som hydrogen, biogass og karbonfangst og -lagring.

Hvis Norge lykkes med storskala transport og lagring av klimagasser vil det være et enormt teknologisk gjennombrudd og et av Norges viktigste bidrag til å kutte utslipp både hjemme og internasjonalt. Teknologien for karbonfangst og -lagring vil også gi norsk industri et internasjonalt fortrinn. Derfor gjennomfører vi en historisk satsing på to anlegg for karbonfangst og -lagring innen 2025 og støtter etableringen av flere nye anlegg fremover.

49. Styrke statens rolle i å utvikle nye næringer og skape lønnsomme og bærekraftige arbeidsplasser?

Ja, Venstre i regjering har sørget for økt satsing på å utvikle nye næringer for eksempel gjennom Nysnø og styrking av Innovasjon Norge. Statens rolle er viktig som fasiliteter og tilrettelegger.

50. Sørge for at ringvirkningene av industriell foredling av naturressursene kommer lokalsamfunn til gode gjennom å sikre tilgang på lokal kompetanse og bosetting?

Venstre vil vi at kommunene fortsatt skal ha frihet til å innhente egne inntekter gjennom for eksempel kommunal adgang til bruk av grunnrente.

51. Føre en aktiv letevirksomhet slik at drivverdige mineraler og energiresurser kan oppdages, utvikles og settes i produksjon?

Norge sitter på store verdier i form av mineralforekomster. Vi må bevare en betydelig norsk eierandel i vår bergindustri, inkludert industrimineraler, metalliske malmer og energimineraler. Mineralutvinning kan gi utfordringer med støy, støv, vibrasjoner, avrenning og tungmetaller, som må tas hensyn til før utvinning kan skje. Vi vil sikre at grunneiers rettigheter ivaretas og at fremtidig mineralutvinning bidrar til lokale arbeidsplasser.

52. Videreføre EØS-avtalen som grunnlag for Norges økonomiske og handelsmessige forbindelse til EU-området?

Ja, så lenge Norge ikke er medlem av EU er EØS-avtalen livsviktig for norsk næringsliv, og vi vil opprettholde og styrke avtalen.

Venstre vil forsterke det europeiske samarbeidet. Uavhengig av Norges medlemskap vil vi at Norge skal samarbeide nært med sine europeiske partnere i viktige internasjonale spørsmål.

Venstre ønsker at Norge på sikt skal bli medlem av EU. Forutsetningen er at vi finner gode løsninger for fiskeri og landbruk og at medlemskap i eurosone avgjøres i en egen prosess. Vi mener at et medlemskap må avgjøres etter folkeavstemning.

53. Gå imot begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse i internasjonale avtaler Norge er tilsluttet, og aktivt bruke reservasjonsmuligheten i EØS når EU-direktiver innskrenker nasjonale virkemidler mot sosial dumping eller reduserer faglige rettigheter eller velferdsordninger?

Vi vil opprettholde og forsterke det norske trepartssamarbeidet og arbeidstakers rettigheter i Norge, også i internasjonale avtaler. EØS-samarbeidet er viktig for å motvirke sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, og vi vil fortsette å samarbeide nært med våre europeiske partnere på dette området. Det er ikke noe selvstendig mål å bruke reservasjonsretten på en måte som svekker norsk samarbeid med EU og norske arbeidsplassers konkurransevilkår.

54. Sikre at ILOs kjernekonvensjoner tas inn i Menneskerettighetsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning

Nei